

עיצוב מערך העורף במדינת ישראל, 2007

מערך העורף ייעודו של מערך העורף במדינת ישראל, בעת שגרה, הינו לאפשר התגברות והתמודדות מהירה עם אירועי אסונות המוניים ותוצאותיהם, שנגרמו ע"י פעילות פח"ע, תאונות או אסונות טבע. בשעת משבר, החזית האזרחית מורכבת מרבדים שונים הארוגים זה בזה, שהעיקרי מביניהם הוא הרשות המקומית, שבתחום שיפוטה מתגורר האזרח. ייעודו של מערך העורף, בעת חירום, הוא לתת מענה וסיוע להנהגת הרשות המקומית. מלחמת לבנון השנייה חזרה והציגה את מרכזיותה למפגש שבין האוכלוסייה לבין כלל משרדי הממשלה וגופי מערך העורף הפועלים בתחומה. של הרשות המקומית, בכל הקשור למתן מענה לצרכי האזרחים בשעת חירום, כממשק העיקרי

בהעדר הגדרה מוסמכת של "מערך העורף", מקובל להכליל בתוכו מספר גופים המפוצלים בכפיפותם בין מספר משרדי ממשלה – משטרת ישראל, הכפופה למשרד לביטחון פנים. פיקוד העורף, כפוף לצה"ל ולמשרד הביטחון. מערך מל"ח, כפוף למשרד הביטחון. המערך הרפואי, הכפוף ברובו למשרד הבריאות. מערך כיבוי האש, הכפוף למשרד הפנים. מערך פס"ח, הכפוף למשרד הפנים וכן, יחידות ניטור חומרים מסוכנים, הכפופות למשרד להגנת הסביבה.

פיקוד ושליטה – ניתן לומר בהכללה כי ישנם שני גופים מרכזיים החולקים את תחומי האחריות והסמכות לפיקוד ולשליטה בתחום העורף – המשרד לביטחון פנים (משטרת ישראל) ומשרד הביטחון (פיקוד העורף, בחירום ובמצבים חריגים) – ולצידם פועלים כוחות הסיוע וההצלה. בתקופה של לחימה או בסמוך לה, וכן בתקופת רגיעה, רשאית הממשלה, להפעיל את מערך המל"ח וכן לקצוב את זמן פעילותו.

תרחיש הייחוס לעורף – תרחיש הייחוס לעורף מהווה הנחייה באשר לרמת המענה הנדרשת מכלל המערכות השלטוניות למצבי חירום בעורף. ככזה, התרחיש הוא כלי מרכזי לניהול ההיערכות לתרחיש רעידות אדמה. לחירום. מספר גופים חולקים באחריות ובסמכות להגדרתו צה"ל, מל"ח והועדה הבין משרדית מערכת שליטה ובקרה – כל אחד מגופי מערך העורף מפעיל מערכת שליטה ובקרה (שו"ב) נפרדת, ללא כל ממשק ויכולת העברת מידע בין המערכות השונות.